

Romeinen in Evergem

archeologisch vooronderzoek te Evergem - Polenstraat

Ben De Vriendt
AS Rapportage 2010-23
Versie 0.1 - 2010-10-04

Opdrachtgever:
cvba Wonen
Marcel Mollelaan 17
9060 Zelzate

Opgraving ☐	Prospectie ☒	
Vergunningsnummer:	2010/284	2010/284 (2)
Datum aanvraag:	17/08/2010	17/08/2010
Naam aanvrager:	DE VRIENDT Ben	DE VRIENDT Ben
Naam site:	Evergem - Polenstraat	

© 2010

Archaeological Solutions bvba, Paardenstraatje 3, 2800 Mechelen

Foto's: Archaeological Solutions (tenzij anders vermeld)

Tekeningen: Archaeological Solutions (tenzij anders vermeld)

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotocopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de uitgever.

Copyright reserved. No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without the permission from the publisher.

Voor inhoud en strekking van ondertekende artikels zijn de auteurs zelf verantwoordelijk.

Inhoudstafel

1	Inleiding	4
1.1	Basisgegevens	4
1.2	Reden van het onderzoek	5
1.3	Doel van het onderzoek	6
1.4	Dankwoord	6
2	Fysisch-geografische en historische context	7
2.1	Geografische situering	7
2.1.1	Landschappelijke en ruimtelijke situering	7
3	Onderzoeksmethode	10
4	Onderzoeksresultaten	12
4.1	Sporen van een nederzetting uit de Romeinse tijd ?	12
4.1.1	Een kuilenkluster ter hoogte van kijkvenster 1	12
4.1.2	Paalsporen	14
4.1.2.1	S027 t.e.m. S031	14
4.1.2.2	S041 t.e.m. S047	15
4.1.2.3	S036 t.e.m. S039, S048 t.e.m. S050 en S061 t.e.m. S064	15
4.1.3	Greppels en grachten	15
4.1.3.1	S024 en S025	15
4.1.3.2	S020 en S021	16
4.1.3.3	S069 en S070	16
4.1.4	Overige sporen	16
5	Bureaustudie : interpretatie van de onderzoeksresultaten	18
5.1	Sporen van een Romeins verleden te Sleidinge	18
5.2	Sporen van een Romeins verleden in de omliggende gemeentes Evergem, Lovendegem, Waarschoot, Kaprijke, Eeklo, Zelzate en Assenede	18
6	Conclusie	19
6.1	Conclusies en aanbevelingen	19
7	Lijsten	20
7.1	Literatuurlijst	20
7.2	Lijst van afbeeldingen	20
8	Bijlagen	21
	Colofon	

1 Inleiding

1.1 Basisgegevens

Project

Naam Evergem - Polenstraat
Soort onderzoek Proefsleuvenonderzoek
Projectcode 10-AS-23
Gemeentecode SLE-10-POL
Opgravingsvergunning 2010/284 op naam van Ben De Vriendt

Betrokken partijen

Opdrachtgever Cvba Woen
Marcel Mollelaan 17, 9060 Zelzate
Uitvoerder Projectbureau Archaeological Solutions bvba
Ben De Vriendt en Dries Herreman
Paardenstraatje 3, 2800 Mechelen
Begeleiding De KLAD
David Vanhee
Kasteelstraat 26, 9880 Aalter

Bevoegd gezag Vlaamse Overheid, Ruimte en Erfgoed
Nancy Lemay
Gebroeders Van Eyckstraat 4 - 6, 9000 Gent

Geolocatie

Provincie Oost-Vlaanderen
Gemeente Sleidinge
Plaats Evergem

Onderzoeksgebied

Toponiem
Ligging Polenstraat
Grootte Ca 2,5 ha
Kadastrale gegevens Sleidinge (Evergem) 3e afdeling sectie D 881 M2 (partim),
881 W2, 882 M (partim) en 963 C.
Hoogte maaiveld Ca 7 m +TAW¹

Resultaten

Periode Romeins
Complextype activiteitenzones

Beheer en plaats documentatie

Projectbureau Archaeological Solutions bvba
Paardenstraatje 3, 2800 Mechelen
(met digitale en analoge kopieën aan Ruimte en Erfgoed,
CAI, De Klad, opdrachtgever)

Beheer en plaats vondsten

Cvba Wonen, Marcel Mollelaan 17, 9060 Zelzate

¹ Ten opzichte van Oostends Peil.

1.2 Reden van het onderzoek

Binnen het onderzochte plangebied zal een nieuwe verkaveling worden gerealiseerd door cvba Wonen. De ernstige bedreiging die de vooropgestelde werken en het daarmee samenhangende grondverzet vormen tegenover het mogelijk aanwezige archeologische erfgoed, zijn immers van die aard dat door Ruimte en Erfgoed geadviseerd werd om voorafgaand aan de bouw een archeologisch vooronderzoek te laten uitvoeren. Het terrein is momenteel in gebruik als weiland. De totale oppervlakte van het te onderzoeken terrein bedraagt ca 2.5 ha.

Op vraag van Ruimte en Erfgoed werd in opdracht van cvba Wonen tussen 6 en 12 september 2010 een archeologisch vooronderzoek, zijnde een verkennende prospectie met ingreep in de bodem (dossiernummer vergunning: 2010/284), uitgevoerd door projectbureau 'Archaeological Solutions bvba' binnen het projectgebied van nieuw te realiseren verkaveling. De terreinen situeren zich in de dorpskern van Sleidinge, ten westen van de Polenstraat en ten oosten van de Heritakkerlaan.

De te onderzoeken zone werd bovendien nooit archeologisch onderzocht en bijgevolg is zijn archeologische potentie alsnog onbekend. Het hier voorgestelde vooronderzoek was dan ook een aangewezen mogelijkheid om het projectgebied archeologisch te evalueren, teneinde het ongekende archeologisch erfgoed te detecteren, af te lijnen en te registreren.

De geplande verkaveling spitst zich toe op de percelen die kadastraal bekend zijn als Sleidinge (Evergem) 3e afdeling sectie D, 881 M2 (partim), 881 W2, 882 M (partim) en 963 C. De gronden waren op het moment van het onderzoek in bezit van cvba Wonen. Het betredingsrecht van bovenstaande percelen vormde dan ook geen enkel probleem. Het vooronderzoek werd uitgevoerd door projectarcheoloog De Vriendt Ben en archeoloog Dries Herreman, beiden in dienst van het projectbureau Archaeological Solutions. De begeleiding en bijkomende advisering gebeurde door mevr. Nancy Lemay van Ruimte en Erfgoed en David Vanhee van het KLAD. Het mechanische graafwerk werd verzorgd door de firma Anthonissen.

De rapportage vond plaats van 21 tot 30 september 2010. De opmeting van de proefsleuven, en het opstellen van de georefereerde plannen werd uitgevoerd door landmeter Sarah Denys (ADMoments), in nauwe samenwerking met bovengenoemde projectarcheoloog. De aangemaakte georefereerde overzichtsplannen zijn opgenomen als bijlage bij dit rapport, waarbij de plannen de exacte ligging van de proefsleuven met spoor aanduidingen weergeven. Tevens werd gezorgd voor de aanduiding van de geplaatste wandprofielen (cfr. infra), en de exacte diepteligging van de sleuven inclusief grondsporen t.o.v. het Oostends Peil: ca. 7 m + TAW (cfr. infra).

Afb. 1: locatie plangebied in de dorpskern van Sleidinge, ten westen van de Polenstraat (bron: Google Earth)

1.3 Doel van het onderzoek

Het doel van het onderzoeksproject was om het plangebied, welke aan een intensief grondverzet zal worden onderworpen, in eerste instantie archeologisch te evalueren m.a.w. door archeologische sites te detecteren, af te lijnen en ze samen met eventuele vondsten te registreren, teneinde de noodzaak voor- en concrete aanbevelingen m.b.t eventueel archeologisch vervolgonderzoek te kunnen formuleren. Dit laatste in samenspraak met Ruimte en Erfgoed.

1.4 Dankwoord

Graag wensen we Cvba wonen te danken voor het vertrouwen dat het als opdrachtgever in projectbureau 'Archaeological Solutions' stelt. Voorts danken we Mevr. Sarah Denys, van ADMoments, onder wiens leiding de altimetrische en planimetrische opmetingen werden verricht en die ook een zeer gewaardeerde bijdrage leverde bij de productie van de georeferendeerde overzichtsplannen, Dhr David Vanhee (Klad) voor zijn terreinbezoeken en Prof. Wim De Clercq voor de analyse van het schervenmateriaal.

2 Fysisch-geografische en historische context

2.1 Geografische situering

2.1.1 Landschappelijke en ruimtelijke situering

Sleidinge is een dorp gelegen in het Meetjesland en is een deelgemeente van Evergem. Het onderzoek werd uitgevoerd in de dorpskern van Sleidinge, meer bepaald ten westen van de Polenstraat en ten oosten van de Heritakkerlaan.

Landschappelijk behoort Sleidinge tot de Vlaamse Vallei, dat globaal genomen op een hoogte tussen +5 en +15 m ligt. Het landschap is er over het algemeen zacht hellend terwijl het oppervlak daalt van zuid naar noord. De Vlaamse Vallei steekt door haar lage ligging en vlakke topografie sterk af tegen de omringende landschappen. Geomorfologisch valt dit te verklaren doordat het landschap gevormd is door de werking van de rivieren in het quartair substraat, dit in tegenstelling tot de gebieden onmiddellijk ten oosten, zuiden en westen ervan, die landschappelijk beïnvloed zijn door de differentiele erosiegevoeligheid van het tertiair substraat.

Afb. 2: bodemkaart (Bron: Geo-Vlaanderen)

In het huidige Vlaamse Vallei landschap kan een zeker micro-reliëf herkend worden. Dit wordt in belangrijke mate bepaald door een aantal grote assymetrische zandruggen.

Het plangebied bevindt ligt gemiddeld 7 m + TAW. Het terrein is momenteel in gebruik als weiland.

Bodemkundig behoort het plangebied tot de zandstreek. Volgens de bodemkaart komt er binnen de grenzen van het onderzoeksgebied twee bodemtype voor:

Zcc(h) : Matig droge zandbodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont
Bodemtype Zcc(h) stemt overeen met de Noordelijke helft van sleuven 1-4

Zbc(h): Droge zandbodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont
Bodemtype Zbc(h) beslaat de rest van het terrein.

Bij het proefsleuvenonderzoek werden 11 profielen geplaatst met een optimale spreiding om zodoende een goed beeld te krijgen van de bodemopbouw en de eventuele verstoringsgraad binnen de grenzen van het plangebied.

Afb. 3: profiel 6 in sleuf 7

Algemeen stemt de bodemopbouw overeen met de bodemkaart. Het terrein heeft een normale bodemopbouw (A B C horizont), waarbij de dikte van de A horizont schommelt tussen 30 en 60 cm. De B horizont is sterk verbrokkeld, roestkleurig en rijk aan ijzerconcreties. De dikte varieert tussen 10 en 25 cm. De C horizont wordt aangesneden op een gemiddelde diepte van 65 cm beneden het maaiveld en bestaat uit tamelijk grof grijs zand. De moederbodem is matig tot sterk gebioturbeerd. Desondanks zijn de sporen goed leesbaar.

Afb. 4: profiel 7 in sleuf 9

Profielen 6 en 7 vertonen een ABC opbouw. De dikte van de B horizont varieert tussen 10 en 25 cm. In de zuidoostelijke helft van het terrein (sleuven 13-15) bleek de bodem zwaar verstoord. Hier werd de C horizont aangesneden op een diepte van 90 cm beneden het maaiveld.

Afb. 5: profiel 10 in sleuf 13

3 Onderzoeksmethode

Om het gebied te evalueren luidde het advies van het Ruimte en Erfgoed dat minimum 12% van het plangebied diende te worden onderzocht op de aanwezigheid van (al dan niet) intacte archeologische waarden. Hierbij wordt 10% opengelegd door middel van proefsleuven in een vast grid en 2% door middel van kijkvensters of dwarssleuven.

Het aanleggen van de sleuven gebeurde machinaal door een kraan van minstens 21 ton op rupsbanden met tandenloze graafbak tot op het (hoogste) niveau waarop de archeologische sporen zich aftekenen (= vlak onder de bouwvoor en eventueel de textuur B-horizont), onder toezicht van de leidinggevende archeoloog. De bakbreedte bedroeg minstens 1,8 m welk ook de minimale afmeting was van een sleuf.

Elke sleuf werd - indien de aanwezigheid van sporen daartoe aanleiding gaf en in functie van een betere inschatting van de sporendichtheid - aangevuld met 'kijkvensters' (min 5m*5m, max 13m*13m) en/of dwarssleuven. Dit werd op het terrein zelf bepaald en indien mogelijk in overleg met de erfgoedconsulent van Ruimte en Erfgoed.

Tijdens de werkzaamheden werd erop toegezien dat de kraan niet over het vrijgelegde archeologische niveau reed, om zo het verstoren van eventuele archeologische sporen te voorkomen.

Alle aangetroffen sporen werden opgeschoond, qua aard, samenstelling en kleur beschreven (cfr. Bijlage I: Sporenlijst), en ingemeten met total station (X-, Y- en Z-coördinaten; de hoogte t.o.v. het Oostends Peil: 7 m +TAW; Gegeorefereerde overzichtsplannen in Bijlage V). Alle relevante sporen werden hierbij gefotografeerd (cfr. Bijlage III: Fotolijst); gebeurlijke vondsten in het vlak werden geregistreerd en waar nodig gekoppeld aan grondsporen (cfr. Bijlage II: Vondstenlijst). De exacte ligging van de proefsleuven en sporen werden door landmeter Sarah Denys opgemeten.

De aanwezige sporen worden niet gecoupeerd, tenzij dit noodzakelijk wordt geacht door de vergunninghoudende archeoloog om tot een goede, algemene interpretatie te komen. Hiervoor wordt overlegd met de erfgoedconsulent van Ruimte en Erfgoed.

Met het oog op het geven van een deskundig advies, behoorde het nemen van een foto van ieder opgeschoond wandprofiel, waarbij voor een accurate beschrijving van ieder profiel werd gezorgd (cfr. Bijlage IV: Profielen). In totaal werden 3 wandprofielen gedurende het vooronderzoek gefotografeerd en bodemkundig beschreven. Op deze manier kon een uitspraak worden gedaan inzake de bodemopbouw en de - al dan niet vastgestelde - verstoringsgraad van het plangebied. Hierbij werd tevens voor een optimale spreiding van de geïnventariseerde wandprofielen gezorgd, en voor een stratigrafische benadering van de aangetroffen sporen. Tevens werd de exacte positie van deze wandprofielen gegeorefereerd ingemeten (cfr. Bijlage V: Gegeorefereerde overzichtsplannen).

profiel 1	proefsleuf 1
profiel 2	proefsleuf 2
profiel 3	proefsleuf 3
profiel 4	proefsleuf 4
profiel 5	proefsleuf 5
profiel 6	proefsleuf 7
profiel 7	proefsleuf 9
profiel 8	proefsleuf 10
profiel 9	proefsleuf 11
profiel 10	proefsleuf 13
profiel 11	proefsleuf 15.

Uiteindelijk werden 15 proefsleuven, met een gemiddelde breedte van 2 m, op het volledige plangebied aangelegd (cfr. Bijlage V: Gegeorefereerde overzichtsplannen).

Lengte van de proefsleuven

Proefsleuf 1: $192.91 \text{ m} \times 2 \text{ m} = 385.82 \text{ m}^2$
Proefsleuf 2: $182.38 \text{ m} \times 2 \text{ m} = 364.76 \text{ m}^2$
Proefsleuf 3: $174.87 \text{ m} \times 2 \text{ m} = 349.74 \text{ m}^2$
Proefsleuf 4: $105.96 \text{ m} \times 2 \text{ m} = 211.92 \text{ m}^2$
Proefsleuf 5: $86.07 \text{ m} \times 2 \text{ m} = 172.14 \text{ m}^2$
Proefsleuf 6: $83.65 \text{ m} \times 2 \text{ m} = 167.30 \text{ m}^2$
Proefsleuf 7: $81.55 \text{ m} \times 2 \text{ m} = 163.10 \text{ m}^2$
Proefsleuf 8: $72.95 \text{ m} \times 2 \text{ m} = 145.9 \text{ m}^2$
Proefsleuf 9: $67.76 \text{ m} \times 2 \text{ m} = 135.52 \text{ m}^2$
Proefsleuf 10: $61.00 \text{ m} \times 2 \text{ m} = 122 \text{ m}^2$
Proefsleuf 11: $30.34 \text{ m} \times 2 \text{ m} = 60.68 \text{ m}^2$
Proefsleuf 12: $41.84 \text{ m} \times 2 \text{ m} = 83.68 \text{ m}^2$
Proefsleuf 13: $32.24 \text{ m} \times 2 \text{ m} = 64.48 \text{ m}^2$
Proefsleuf 14: $61.78 \text{ m} \times 2 \text{ m} = 123.56 \text{ m}^2$
Proefsleuf 15: $29.69 \text{ m} \times 2 \text{ m} = 59.38 \text{ m}^2$

Kijkvenster 1 $13 \text{ m} \times 13 \text{ m} = 169 \text{ m}^2$
Kijkvenster 2 $5 \text{ m} \times 5 \text{ m} = 25 \text{ m}^2$
Kijkvenster 3 $5 \text{ m} \times 5 \text{ m} = 25 \text{ m}^2$

Op deze wijze komt de totaal onderzochte oppervlakte op 2829 m^2 te liggen, dit is 11.3 % van de totale opgegeven oppervlakte (ca 2.5 ha) van het plangebied.

4 Onderzoekresultaten

Noot: Gezien de duidelijke aanwezigheid van waardevol archeologisch erfgoed werd in overleg met David Vanhee (KLAD) besloten om vooralsnog geen sporen te couperen.

4.1 Sporen van een nederzetting uit de Romeinse tijd ?

4.1.1 Een kuilenkluster ter hoogte van kijkvenster 1

Na het aanleggen van kijkvenster 1 (tussen sleuf 1 en 2) werd een merkwaardige sporencluster zichtbaar. De cluster bestaat voornamelijk uit kuilvormige sporen (15!) en enkele mogelijke paalsporen. Kuilen S001, S002, S004, S005 en S010 zijn paalkuilen die behoren tot hetzelfde gebouw (mogelijk een 9 postige spieker). De oppervlakte van de kuilen varieert tussen 1.2 en 3 m². De overige kuilen (S003, S006, S007, S008, S009, S012, S014, S016, S017 en S018) bevinden zich in de onmiddellijke nabijheid en hebben een variërende vorm en oppervlakte.

S011, S013, S015 en S019 zijn vier mogelijke paalsporen die evenwel niet in verband lijken te staan met elkaar.

Afb. 6: overzicht kijkvenster 1

Tijdens het opschaven van deze sporen kwam heel wat aardewerk aan het licht dat ruim te dateren valt in de 1^e-3^e eeuw.² Het betreft hier zowel handgevormd als gedraaid AW. Onder het handgevormd AW onder meer een wandfragment dikwandig AW met kerfbanden (S018). Het gedraaid AW omvat zowel fijn- als ruwwandig AW (Afb. 7). Het betreft hier onder andere een bodemfragment terra nigra AW (S018), een oorfragment van een kruikamfoor uit de regio van Bavay (S004, Afb. 7.1), een randfragment van een mortarium uit de streek van Bavay (S001, Afb. 7.2), een randfragment van een pot met dekselgeul (Eifel), een randfragment Waaslands Grijs (S015) en een rand- en wandfragment zwart glanzend AW (S006).

Voorts werden verscheidene dakpanfragmenten aangetroffen, zowel tegulae als imbrices (S003, S006, S010), een uit silex vervaardigde bol (diameter: 5 cm, S018, Afb. 7.3) en een munt, vermoedelijk een sestertie (diameter: 3 cm).

² Mondelinge communicatie met Prof. Wim De Clercq (U Gent)

Afb. 7: vondsten uit de palenkluster

4.1.2 Paalsporen

4.1.2.1 S027 t.e.m. S031

In sleuf 2 werd een tiental meter ten zuiden van het kijkvenster een palenrij aangesneden. Het betreft hier vijf vierkante paalsporen (35 cm*35cm), met grijszwarte kleur. Vermoedelijk maakt deze palenrij deel uit van een hoofdgebouw.

Afb. 8: paalsporen S027 t.e.m. S031

4.1.2.2 S041 t.e.m. S047

In sleuf 3 werden een aantal sporen aangetroffen die zich door hun vulling (lichtgrijs) onderscheiden van de overige sporen (hetgeen een oudere datering doet vermoeden). S041, S042 en S043 zijn drie bijeengelegene paalsporen (diameter: ± 30 cm). S044 t.e.m. S047 zijn iets groter en weinig duidelijk afgelijnd. Mogelijk is S047 natuurlijk.

Afb. 9: Paalspoor S041

4.1.2.3 S036 t.e.m. S039, S048 t.e.m. S050 en S061 t.e.m. S064

Net voor en net na S041 t.e.m. S047 werden nog twee clusters van paalsporen aangetroffen. Beide clusters vertonen dezelfde uiterlijke kenmerken. Het betreft hier steeds rechthoekige (30*cm*20cm) paalsporen met een bruingrijze vulling. Ook in sleuf 4 werden dergelijke paalsporen aangetroffen. Paalsporen S061 t.e.m. S064 bevinden zich op dezelfde hoogte als deze in sleuf 3. Het lijkt waarschijnlijk dat deze drie clusters uit dezelfde periode dateren.

4.1.3 Greppels en grachten

4.1.3.1 S024 en S025

Beide greppels (ZW-NO) bevinden zich een tiental meter ten noorden van de kuilen-cluster in sleuf 1. S024 heeft een zwartgrijze vulling en is zo'n 40 cm breed. S025 loopt parallel met S024 en heeft een bruingrijze vulling. De greppels lopen door tot sleuf 4. Vanaf sleuf 3 buigt S024 licht af naar het zuiden. Bij het opschaven van S024 werd een wandfragment handgevormd AW aangetroffen (fijnwandig, besmeten).

Afb. 10: S024 en S025

4.1.3.2 S020 en S021

Meer ten zuiden van sleuf 1 werd een vergelijkbaar greppelsysteem aangetroffen. Beide greppels lopen echter niet parallel. S020 vertoont dezelfde uiterlijke kenmerken als S024 en werd aangetroffen in sleuven 1 t.e.m. 3. S021 bevindt zich net ten noorden van S020 en heeft een grijsbruine vulling. Deze greppel werd niet aangetroffen in sleuf 2, maar mogelijk weer wel in sleuf 3 (S032).

Iets ten noorden van deze greppels (sleuf 1) bevindt zich nog een andere greppel (NW-ZO), die evenwel eindigt in de sleuf. S023 heeft een zwartgrijze vulling en is zo'n 50 cm breed.

4.1.3.3 S069 en S070

Ook in sleuven 6 t.e.m. 10 werd dergelijk greppelsysteem aangetroffen. S069 en S070 zijn NW-ZO georiënteerd. Beide greppels zijn zo'n 40 cm breed. S069 heeft een zwartgrijze vulling, S070 een bruingrijze. Mogelijk zijn al deze greppels verbonden met elkaar en maken ze deel uit van een erfafsluiting.

4.1.4 Overige sporen

S022 is een brede gracht (± 2.5 m), die zich net ten zuiden van de kuilencluster bevindt. De gracht heeft een bruingrijze vulling en werd aangesneden in sleuven 1 t.e.m. 4. Bij het opschaven van de gracht werd een wandfragment Steengoed en een wandfragment rood geglaazuurd AW aangetroffen.

S026 bevindt zich langs de noordelijke grens van sleuf 2 en beslaat nagenoeg de ganse sleufbreedte (4m*2m). Een vergelijkbaar spoor is S035 (zuidelijke helft sleuf 3) dat verdwijnt in de profielwand. Bij het opschaven werd een wandfragm handgevormd AW aangetroffen (rood).

S033 en S034 bevinden zich in mekaars nabijheid in de zuidelijke helft van sleuf 3. Beide sporen zijn weinig duidelijk afgelijnd en zwaar gebioturbeerd. Mogelijk betreft het hier natuurlijke verschijnselen.

S051 is een O-W georiënteerde greppel die zich dichtbij de noordelijke grens van sleuf 4 bevindt. S052, S053 en S060 zijn mogelijk natuurlijk.

Net ten zuiden van greppel S025 in sleuf 4 bevindt zich een cluster van sporen (S054, S055, S056, S057, S058, S059, S066), die mekaar opvolgen en doorsnijden. Mogelijk betreft het hier recente verstoringen.

S067 is een brede gracht (bruingrijze vulling) die zich bevindt langs de oostelijke grens van sleuf 5. S068 is een greppel (zwartgrijze vulling) in de nabijheid van voornoemde gracht. Beide kennen een NO-ZW oriëntatie.

S072 en S073 bevinden zich in mekaars nabijheid in sleuf 10. S073 is een smal greppeltje (breedte: 10 cm), S072 een rond spoor (diameter: 70 cm).

5 Bureaustudie : interpretatie van de onderzoeksresultaten

Deze beknopte studie tracht de resultaten van het proefsleuvenonderzoek te plaatsen in een breder kader en te linken aan de gegevens verschaft door de Centraal Archeologische Inventaris (CAI).

5.1 Sporen van een Romeins verleden te Sleidinge

Tot dusver was de vondst van een zilveren munt van Philippus I³, waarvan de exacte locatie onbekend is, de enige aanwijzing naar een Romeins verleden te Sleidinge.⁴

5.2 Sporen van een Romeins verleden in de omliggende gemeentes Evergem, Lovendegem, Waarschoot, Kaprijke, Eeklo, Zelzate en Assenede

Een eerdere bureaustudie naar aanleiding van het archeologisch vooronderzoek te Kaprijke- Aveschoot (2009/124) toonde aan dat, behoudens enkele munten te Eeklo, geen sporen van bewoning uit de Romeinse tijd werden gevonden te Kaprijke, Waarschoot, Eeklo, Zelzate en Assenede. Het toenmalige landschap in deze gemeenten bestond voornamelijk uit bos, moeras en woeste vlaktes. Zo gaat Waarschoot terug op 'beboste hoek zandgrond uitspringend in moerassig terrein', Bassevelde (deelgemeente van Assenede) op 'woeste vlakte' en Eeklo op 'eikenbos'. Sleidinge zou zoveel betekenen als 'glibberige plaats'.

De gemeente Evergem blijkt wel een Romeins verleden te hebben. De afgelopen jaren werden op verscheidene plaatsen Romeinse sites opgegraven. Meest recent was de opgraving langs de Christoffelweg⁵, op amper 3 km van de site in de Polenstraat. Ook te Lovendegem werd op verscheidene plaatsen Romeins materiaal aangetroffen.

Afb. 11: de site 'Polenstraat' aan de rand van een ontontgonnen gebied.

³ Marcus Iulius Philippus (leefde circa 204 - 249), bekend als Philippus I Arabs, 'Philippus de Arabier', was een Romeins keizer van 244 tot 249.

⁴ CAI Locatienr 972089

⁵ CAI locatienr 150537

6 Conclusie

Deze gegevens laten toe te concluderen dat de aangetroffen Romeinse site langs de Polenstraat te Sleidinge zich bevond aan de overgang van een bewoond gebied naar een onontgonnen moerassig, bosrijke omgeving.

6.1 Conclusies en aanbevelingen

Het archeologisch vooronderzoek toonde aan dat het gebied rijk is aan waardevol archeologisch erfgoed. De bewaringstoestand van de sporen is goed.

Meest opvallend is een cluster aan kuilvormige sporen waarin heel wat Romeins aardewerk werd aangetroffen. Het betreft hier de eerste Romeinse sporen op het grondgebied van Sleidinge. In de nabijheid van deze kuilen werd een palenrij aangetroffen (vijf paalsporen). Ook in andere sleuven werden verscheidene paalsporen aangetroffen. Mogelijk betreft het hier sporen van bewoning uit verschillende perioden.

Deze sporen lijken begrensd te worden door een dubbel greppelsysteem. In één van deze greppels werd een wandfragment handgevormd AW aangetroffen.

Er wordt dan ook aanbevolen om het gebied binnen het dubbel greppelsysteem (S020, S024 en S070) volledig op te graven.

7 Lijsten

7.1 Literatuurlijst

- De Vriendt B., *Archeologisch vooronderzoek te Kaprijke- Aveschoot*, 2009
(onuitgegeven rapport Archaeological Solutions)
- Gysels H., *De landschappen van Vlaanderen en zuidelijk Nederland*, 1993, 395 p
- Willems S., *Roman Pottery in the Tongeren reference Collection*, VIOE Rapporten 01, 2005, 106 p

7.2 Lijst van afbeeldingen

Afb. 1:	locatie plangebied in de dorpskern van Sleidinge, ten westen van de Polenstraat (bron: Google Earth)	6
Afb. 2:	bodemkaart (Bron: Geo-Vlaanderen)	2
Afb. 3:	profiel 6 in sleuf 7	8
Afb. 4:	profiel 7 in sleuf 9	9
Afb. 5:	profiel 10 in sleuf 13	9
Afb. 6:	overzicht kijkvenster 1	12
Afb. 7:	vondsten uit de palenkluster	13
Afb. 8:	paalsporen S027 t.e.m. S031	14
Afb. 9:	Paalspoor S041	15
Afb. 10:	S024 en S025	16
Afb. 11:	de site 'Polenstraat' aan de rand van een ontontgonnen gebied.	18

8 Bijlagen

Bij dit rapport horen de volgende bijlagen:

1. Sporenlijst
2. Vondstenlijst
3. Fotolijst
4. Opgravingsplan
5. Profieltekeningen
6. CD-ROM / DVD met rapport, foto's en bijlagen

Projectnaam: Evergem- Polenstraat		Plaats: Sleidinge		Controle:
Projectnummer: AS-10-23		Gemeente: Evergem		
Projectcode: SLE-10-POL	Jaar: 2010	Toponiem:		

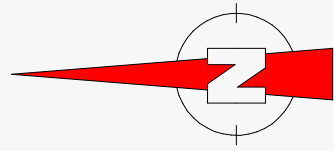
Fotonummer	Sleuf	Vlak	Spoor	Richting	Profiel	Coupe	Aantal	Datum	Opmerkingen
1	1		S01				2	13/09/10	
2	1		S02				2	13/09/10	
3	1		S03				4	13/09/10	
4	1		S04				2	13/09/10	
5	1		S05				2	13/09/10	
6	1		S06				2	13/09/10	
7	1		S07				2	13/09/10	
8	1		S08				2	13/09/10	
9	1		S09				3	13/09/10	
10	1		S10				2	13/09/10	
11	1		S11				1	13/09/10	
12	1		S12				3	13/09/10	
13	1		S13				2	13/09/10	
14	1		S14				2	13/09/10	
15	2		S15				2	13/09/10	
16	2		S16				2	13/09/10	
17	2		S17				2	13/09/10	
18	1		S18				2	13/09/10	
19	2		S19				2	13/09/10	
20	1		S20 S21				13	13/09/10	
21	1						7	13/09/10	Overzicht sporen in het kijkvenster
22	1		S22				1	13/09/10	
23	1		S23				2	13/09/10	
24	1		S24 S25				4	13/09/10	
25	2		S26				2	13/09/10	
26	2				PROFIEL2		2	13/09/10	
27	2		S27				2	13/09/10	
28	2		S28				1	13/09/10	

Fotonummer	Sleuf	Vlak	Spoor	Richting	Profiel	Coupe	Aantal	Datum	Opmerkingen
29	2		S29				2	13/09/10	
30	2		S30				2	13/09/10	
31	2		S31				2	13/09/10	
32	2		S27- S31				2	13/09/10	Overzicht Gebouwplattegrond
33	3				PROFIEL3		2	13/09/10	
34	1				PROFIEL1		2	13/09/10	
35	3		S20				2	13/09/10	
36	3		S32				2	13/09/10	
37	3		S20				2	13/09/10	
38	3		S20 S32				3	13/09/10	
39	3		S33				2	13/09/10	
40	3		S34				2	13/09/10	
41	3		S35				2	13/09/10	
42	3		S36				2	13/09/10	
43	3		S37				2	13/09/10	
44	3		S38				2	13/09/10	
45	3		S39				2	13/09/10	
46	3		S40				2	13/09/10	
47	3		S41				2	13/09/10	
48	3		S42 S43				2	13/09/10	
49	3		S44				3	13/09/10	
50	3		S45				2	13/09/10	
51	3		S46				2	13/09/10	
52	3		S47				2	13/09/10	
53	3		S48 S49				3	13/09/10	
54	3		S50				2	13/09/10	
55	3		S24				2	13/09/10	
56	4				PROFIEL4		2	13/09/10	
57	4		S51				2	13/09/10	
58	4		S52				2	13/09/10	
59	4		S53				2	13/09/10	
60	4		S25				2	13/09/10	

Fotonummer	Sleuf	Vlak	Spoor	Richting	Profiel	Coupe	Aantal	Datum	Opmerkingen
61	4		S54				3	13/09/10	
62	4		S55- S57				3	13/09/10	
63	4		S58				2	13/09/10	
64	4		S59				3	13/09/10	
65	4		S60				2	13/09/10	
66	4		S61				2	13/09/10	
67	4		S62				2	13/09/10	
68	4		S63				2	13/09/10	
69	4		S64				2	13/09/10	
70	4		S54				4	13/09/10	
71	4		S65				2	13/09/10	
72	4		S66				3	13/09/10	
73	5				PROFIEL5			13/09/10	
74	5		S67				12	13/09/10	
75	5		S68				3	13/09/10	
76	6		S70				4	13/09/10	
77	6		S69				4	13/09/10	
78	6		S71				3	13/09/10	
79	7				PROFIEL6		2	13/09/10	
80	9				PROFIEL7		2	13/09/10	
81	10		S73				2	13/09/10	
82	10		S72				2	13/09/10	
83	10				PROFIEL8		2	13/09/10	
84	11				PROFIEL9		2	13/09/10	
85	13				PROFIEL10		2	13/09/10	
86	15				PROFIEL11		2	13/09/10	
87							27	13/09/10	Overzichtsfoto's

Archeologisch onderzoek
door Projectbureau
Archaeological Solutions

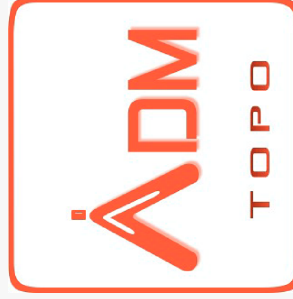
Schaal 1/500 A2

Legende

- Moederbodem
- Archeologisch spoor met nummer
- Profiel met nummer
- Niveaupunt

Beëdigde landmeters aangenomen door de
rechtbank van Eerste Aanleg zetelende
te Antwerpen

Landmeters-Experten
Waardebepalingen
Expertises

Dossier: 10090839
Datum: 15 september 2010

Pastoormoonslaan 8
2650 Edegem
www.ADMoments.com

T. 03 877 78 60
F. 03 877 78 70

Colofon

Auteur: Ben De Vriendt
Bijdragen van:
Redactie: Ben De Vriendt
Veldwerk: Ben De Vriendt, Dries Herremans en Alfonso Medinilla
Tekeningen:
Determinatie vondsten: Wim De Clercq (U Gent)

Archaeological Solutions bvba
Paardenstraatje 3, 2800 Mechelen
Telefoon +32 (0) 496 27 79 41
Fax +32 (0) 15 330 990
info@archaeological-solutions.be
www.archaeological-solutions.be
